

en prophetisk Forløber for Afløsningen af Fæstevæsenet i Almindelighed. Jeg tilstaaer gjerne og uforbeholdent, at jeg hellere havde seet, at dette Forslag havde gjældt alt Fæstegodsets Afløsning, men, da det ærede Ministerium endnu ikke har troet at burde opfylde det store Fleertal af Folkets Ønsker udenfor denne Sal, om at forelægge en Afløsningslov om Fæstevæsenet, og da det har vist sig, at der hører megen Lykke til for den enkelte Rigsdagsmand, at faae et Lovforslag bragt til Behandling her i Salen, saa tør jeg ikke paatage mig det Ansvar at stemme imod dette Forslag, uagtet det kun tildeels, og endda kun for en ringe Deel, tilfredsstillter mig; jeg tør det saameget mindre, som jeg føler mig fuldkommen overbevist om, at en saadan Afhændelse af det Staten tilhørende Bøndergods ganske sikkert vil blive ligesaameget til Fordeel for Staten som Besiddere, som for de paagjældende Brugere.

Alberti: Den væsentligste Forskjel mellem dette Lovforslag og andre Forslag om Selveindoms Fremme, som ere nærmest beslægtede dermed, finder jeg deri, at dette Forslag især søger at skaffe Overgang til Selveieendom for de nuværende Fæstere af Statens Godser. Andre Forslag, som staae dette nærmest, have ogsaa søgt at begunstige de nuværende Fæsternes Efterkommere, men et saadant Hensyn er ikke i nogen synderlig Grad taget ved dette Lovforslag; hvad derom indeholdes i Forslaget findes i §§ 6 og 7. I § 6 seer man, at, naar en Fæster er død før Lovens Udgivelse, saa skal det afhænge af vedkommende Minister, om hans Livsarvinger skulle nyde godt af dette Lovforslag. Den anden Bestemmelse i saa Henseende om, hvorledes der skal forholdes med Livsarvinger efter Fæstere, som ere døde efter Lovens Udgivelse, indeholdes i § 7. Jeg for mit Vedkommende havde ønsket, at der ved de i disse Paragrapher indeholdte Bestemmelser noget mere havde været taget Hensyn til de Forskrifter, som navnlig indeholdes i den af Finanzministeren omtalte Resolution af 1ste Juli 1846; derved er nemlig tilfugt Fæsternes Livsarvinger en Trediedeel af Auctionsbeløbet for Fæstegodset, naar det stilles til Auction. Jeg veed nu meget vel, at der i bemeldte Resolution er yderligere lagt

til, at Sligt er skeet af særdeles kongelig Naade, og jeg veed ogsaa meget vel, at det er forudsat og stærkt udtalt i Motiverne til denne Resolution, at Fæsterne ikke havde nogen Ret til, at deres Børn skulde nyde en saadan Begunstigelse, men jeg maa dog troe, at denne særdeles kongelige Naade har haft en anden Grund, og den finder jeg i de Billigheds- og Humanitets-Hensyn, som have gjort sig gjældende, og som have medført, at man i Almindelighed har overdraget Fæstet paa en fæstledig Eiendom til den afdøde Fæsters Børn; dette Hensyn er ogsaa blevet stærkt fremhævet af den forrige Indenrigsminister i det Forslag til Fæstevæsenets Afløsning, som i sin Tid af ham blev forelagt Landbocommissionen, og det har ogsaa i det praktiske Liv haft sine væsentlige Følger, idet det omtrent samtidigt med Resolutionen af 1ste Juli 1846 bragtes derhen, at de da i Brug værende Fæsteauctioner meget hurtig forsvandt. Det vil erindres af de Herrer, at det Forslag, som jeg nu tillod mig at nævne, nemlig det Forslag, som den forrige Indenrigsminister forelagde Landbocommissionen, netop indeholdt en Bestemmelse om, at endeel af Fæsteieendommens Værdi skulde, naar Fæsteren ikke selv havde villet være Selveier, ved hans Død, hvis Eiendommen da solgtes, gaae over til at være hans Livsarvingers Eiendom; det blev i dette Forslag forudsat at skulle gjælde om en Fjerdedeel af Fæstegaardens Værdi. Jeg skulde nu meget ønske, at der ved det nærværende Lovforslags videre Behandling maatte blive taget Hensyn til disse Grundsaetninger, som have haft Anerkjendelse i vore nyeste Bestemmelser om Fæstevæsenet. Jeg kan heller ikke see, at en Anvendelse af disse Bestemmelser skulde komme i nogenformhelt Strid med de Principer, hvorpaa nærværende Lovforslag egentlig er bygget; Lovforslaget gaaer jo blot ud paa, at Fæstebondestanden skal komme i Besiddelse af Fæstestederne paa Domainerne, saaledes at Staten Intet taber derved i Indtægt. Det er det, som er foreslaaet i § 1 som et Slags Grundprincip, men dette Grundprincip vil jo meget let kunne opfyldes, uagtet man indrømmer Livsarvingerne efter de nuværende Fæstere en vis Andeel; naar nemlig en Fæster ikke har villet erhverve sin Gaard